

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої ради
Маріупольського державного
університету
24.06.2020 № 10

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СОЦІОЛОГІЯ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 054 Соціологія
(шифр та найменування спеціальності)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ (за необхідністю) _____

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2020 р.
Наказ про введення в дію
рішенням Вченої ради МДУ від 25 червня 2020 р. № 138

I. Преамбула

1. Освітньо-професійна програма «Соціологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 054 «Соціологія» розроблена кафедрою філософії та соціології на основі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 371 від 04.03.2020 р.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 24 червня 2020 р. протокол №10, наказ про введення в дію від 25 червня 2020 р. № 138.

3. Розробники програми:

Слющинський Богдан Васильович, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Цибулько Ольга Сергіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Іванець Тетяна Мирославівна, кандидат політичних наук, асистент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету.

Зоська Яна Володимирівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціології та соціальної роботи Класичного приватного університету

4. Цілі ОП, особливість (унікальність) ОП, відповідність цілей ОП місії та стратегії МДУ
Мета освітньої програми: ОП відповідає місії та стратегії МДУ, що спрямована на практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави через забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань, та передбачає підготовку висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців у сфері соціальної взаємодії, які володіють іноземними мовами, розвинутими загальними та спеціальними компетентностями, фундаментальними та професійно орієнтованими знаннями та вміннями, спроможні вирішувати типові професійні завдання у галузі соціології, вміють аналізувати та оцінювати соціальні явища та конфліктні ситуації, компетентно розробляти заходи оптимального вирішення соціальних проблем.

Основними цілями навчання є розвинення соціологічного способу мислення, формування розуміння закономірностей людської взаємодії та неоднозначності інтерпретацій соціальних явищ, набуття навичок аналітичної та науково-дослідницької роботи.

Особливість (унікальність) освітньої програми: Особливістю освітньої програми є її орієнтація на практичну складову підготовки, яка передбачає розробку та проведення конкретних соціологічних досліджень та соціальних проектів, формування комплексного розуміння специфіки суспільних процесів й особливостей розвитку соціальних спільнот в регіоні, що передбачає опанування широкого спектру методів збору й аналізу соціологічної інформації та набуття обов'язкових практичних навичок під час проходження практики.

5. Рецензенти програми:

Ташкінова Оксана Анатоліївна, кандидат соціологічних наук, доцент, завідувач кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «ПДТУ» (м. Маріуполь).

Кліменко Олена Юріївна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціології Навчально-Наукового інституту менеджменту та підприємництва Державного університету телекомунікацій (м. Київ).

II. Профіль освітньої програми

<p align="center">Профіль освітньо-професійної програми ступеня вищої освіти бакалавр Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 054 Соціологія Назва ОПП: Соціологія Кваліфікація: Бакалавр з соціології Bachelor in Sociology</p>	
Тип диплому та обсяг програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, 3 роки 10 місяців
Вищий навчальний заклад	Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
Акредитаційна інституція	Національне агентство із забезпечення якості освіти
Період акредитації	Рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо умовної (відкладеної) акредитації на 1 рік від 26.05.2020, протокол №9.
Рівень програми	FQ – ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мови викладання	Українська
Термін дії ОПП	До первинної акредитації у 2021 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://mdu.in.ua/index/opp/0-298
а	Мета програми
	Підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців у сфері соціальної взаємодії, які володіють іноземними мовами, розвинутими загальними та спеціальними компетентностями, фундаментальними та професійно орієнтованими знаннями та вміннями, спроможні вирішувати типові професійні завдання у галузі соціології, вміють аналізувати та оцінювати соціальні явища та конфліктні ситуації, компетентно розробляти заходи оптимального вирішення соціальних проблем.
б	Характеристика програми
1	<i>Предметна область, напрям</i> Соціальні та поведінкові науки. Нормативна частина – 75%; варіативна частина – 25%.
2	<i>Фокус програми: загальна/спеціальна</i> Загальна
3	<i>Орієнтація програми</i> Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, орієнтована на здобуття глибоких знань та професійних навичок у сфері соціології, соціальних досліджень у рамках затверджених стандартів, забезпечення підготовки бакалаврів фахівців з розвинутими базовими та фаховими компетенціями.
4	<i>Особливості та відмінності</i> Особливістю освітньої програми є її орієнтація на практичну складову підготовки, яка передбачає розробку та проведення конкретних соціологічних досліджень та соціальних проектів, формування комплексного розуміння специфіки суспільних процесів й особливостей розвитку соціальних спільнот в регіоні, що передбачає опанування

		широкого спектру методів збору й аналізу соціологічної інформації та набуття обов'язкових практичних навичок під час проходження практики.
в Працевлаштування та продовження освіти		
1	<i>Працевлаштування</i>	Випускники можуть обіймати наступні посади відповідно до Національного класифікатора професій: 2442.2 Соціологи 2447.2 Професіонали з управління проектами та програмами Місцем працевлаштування можуть виступати державні, комерційні, неурядові організації, заклади вищої освіти, які займаються соціологічними дослідженнями; структурні підрозділи підприємств та організацій, які займаються аналітичною діяльністю, маркетинговими дослідженнями, налагодженням громадських зв'язків, управлінням соціальними відносинами та процесами, роботою з персоналом. Основна сфера зайнятості відповідає кодам 263, 243 та 242 ISCO-08 Міжнародного стандарту класифікації професій Міжнародної організації праці.
2	<i>Продовження освіти</i>	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
г Стиль та методика навчання		
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою студента, практична підготовка в результаті проходження чотирьох видів навчальної та виробничої практик.
2	<i>Система оцінювання</i>	Проведення екзаменів, заліків, диференційованих заліків (для оцінювання якості виконання та захисту курсових робіт та звітів з практики); проміжний та поточний контроль у формі усних та письмових опитувань, виконання модульних контрольних робіт, проходження тестувань, підготовки та захисту презентацій, реферативних й соціологічних досліджень; державна атестація шляхом проведення публічного захисту кваліфікаційної роботи.
д Програмні компетентності		
1	<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
2	<i>Загальні</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. – Здатність спілкуватися іноземною мовою. – Здатність працювати в команді. – Здатність бути критичним і самокритичним.

		<ul style="list-style-type: none"> – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. – Навички міжособистісної взаємодії. – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. – Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. – Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. – Здатність розробляти власну траєкторію саморозвитку
3	<i>Фахові</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології. – Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій. – Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому. – Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів. – Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження – Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. – Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців – Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога. – Здатність розумітися на специфіці суспільних процесів та особливостях розвитку соціальних спільнот в регіоні. – Здатність планувати, розробляти та реалізовувати проекти соціального спрямування.

е	Програмні результати навчання
	<ul style="list-style-type: none"> – Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності. – Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми. – Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі. – Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач. – Вільно спілкуватися державною та іноземною / іноземними мовами усно і письмово з професійних питань. – Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач. – Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації. – Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури. – Вміти розробляти програму соціологічного дослідження. – Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів. – Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефаківців. – Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога. – Вміти проводити дослідження та робити прогноз щодо розвитку суспільних процесів з урахуванням регіональної специфіки – Виступати організатором та виконавцем проектів соціального спрямування.
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Група забезпечення спеціальності: 1 доктор наук, професор; 3 кандидата наук, доценти.</p> <p>Гарант ОПП: Слющинський Богдан Васильович, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії та соціології МДУ.</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники, залучені до викладання дисциплін професійної підготовки, є штатними співробітниками Маріупольського державного університету, мають наукові ступені, вчені звання, високі показники наукової, методичної та організаційної діяльності.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитку відповідає вимогам. Обладнана лабораторія соціологічних досліджень. Доступ до Інтернет-мережі є відкритим.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Фонд бібліотеки (близько 160 тис. прим.) має універсальний характер і складається з вітчизняних та іноземних документів, формується відповідно до спеціальностей університету. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://slibr.mdu.in.ua/</p> <p>Бібліотека працює в автоматизованій бібліотечно-інформаційній системі «ІРБІС-64» (версія 12.1). У читальних</p>

	<p>залах створено автоматизовані робочі місця для читачів з вільним доступом до мережі Інтернет і локальної мережі бібліотеки й університету. Електронний каталог, електронна картотека статей й інші електронні інформаційні ресурси бібліотеки доступні як відвідувачам бібліотеки, так і віддаленим користувачам через Інтернет. Користувачі бібліотеки мають можливість отримати бездротовий доступ до мережі Інтернет, скориставшись вільними зонами Wi-Fi.</p> <p>Комплектування бібліотеки доповнюється за рахунок спеціальної періодики з питань соціологічних дисциплін. Навчально-методичне забезпечення до всіх дисциплін ОПІ розміщено на Навчальному порталі http://moodle.mdu.in.ua/</p> <p>З дисциплін професійної підготовки викладачами розроблено дистанційні курси, які викладено на Навчальному порталі МДУ.</p>
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Порядок організації програм національної академічної мобільності для учасників освітнього процесу на території України визначаються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Міжнародна кредитна мобільність	Порядок організації програм міжнародної академічної мобільності для учасників освітнього процесу МДУ поза межами України та іноземних учасників освітнього процесу визначаються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови вступу на освітню програму іноземців та осіб без громадянства висвітлено у Правилах прийому до МДУ. Іноземні здобувачі вищої освіти обов'язково вивчають дисципліну «Українська мова як іноземна».

III. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Форми навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з соціології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти Бакалавр Спеціальність 054 Соціологія Освітня програма «Соціологія»
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення: закономірності функціонування та трансформації соціальних груп, спільнот і суспільств у їхньому системному взаємозв'язку.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, які володіють сучасним соціологічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання складних задач та практичних проблем соціології</p>

	<p>Теоретичний зміст предметної області: соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи та спільноти; соціальні явища та процеси; соціальні практики; соціальні інститути; культура; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та впливи; соціальні проблеми та конфлікти в соціумі, як на національному, так і глобальному рівнях.</p> <p>Методи, методика та технології: методи збору й аналізу соціальної інформації</p> <p>Інструменти й обладнання: сучасні інформаційні технології (комунікативні, пошукові, аналітичні), спеціалізоване програмне забезпечення.</p>
Фокус програми: загальна/спеціальна	Загальна
Орієнтація програми	Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, орієнтована на здобуття глибоких знань та професійних навичок у сфері соціології, соціальних досліджень у рамках затверджених стандартів, забезпечення підготовки бакалаврів фахівців з розвинутими базовими та фаховими компетенціями.
Академічні права випускників	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
Працевлаштування випускників	<p>Випускники можуть обіймати наступні посади відповідно до Національного класифікатора професій:</p> <p>2442.2 Соціологи</p> <p>2447.2 Професіонали з управління проектами та програмами</p> <p>Місцем працевлаштування можуть виступати державні, комерційні, неурядові організації, заклади вищої освіти, які займаються соціологічними дослідженнями; структурні підрозділи підприємств та організацій, які займаються аналітичною діяльністю, маркетинговими дослідженнями, налагодженням громадських зв'язків, управлінням соціальними відносинами та процесами, роботою з персоналом.</p> <p>Основна сфера зайнятості відповідає кодам 263, 243 та 242 ISCO-08 Міжнародного стандарту класифікації професій Міжнародної організації праці.</p>

IV. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Обсяг освітньої програми бакалавра на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС.

75 % обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти для спеціальності 054 «Соціологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до наказу МОН № 371 від 04.03.2020 р.

Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») або на основі фахової передвищої освіти може бути визнано та перераховано не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми.

V. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності	<p><i>ЗК01.</i> Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. <i>ЗК02.</i> Здатність спілкуватися іноземною мовою. <i>ЗК03.</i> Здатність працювати в команді. <i>ЗК04.</i> Здатність бути критичним і самокритичним. <i>ЗК05.</i> Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). <i>ЗК06.</i> Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <i>ЗК07.</i> Навички міжособистісної взаємодії. <i>ЗК08.</i> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. <i>ЗК09.</i> Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. <i>ЗК10.</i> Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <i>ЗК11.</i> Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. <i>ЗК12.</i> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <i>ЗК13.</i> Здатність розробляти власну траєкторію саморозвитку.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p><i>СК01.</i> Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології. <i>СК02.</i> Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій. <i>СК03.</i> Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому. <i>СК04.</i> Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів. <i>СК05.</i> Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження <i>СК06.</i> Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. <i>СК07.</i> Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців <i>СК08.</i> Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога. <i>СК09.</i> Здатність розумітися на специфіці суспільних процесів та особливостях розвитку соціальних спільнот в регіоні. <i>СК10.</i> Здатність планувати, розробляти та реалізовувати проекти соціального спрямування.</p>

VI. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки.

Шифр результатів навчання	Результати навчання
<i>PH01</i>	Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.
<i>PH02</i>	Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.
<i>PH03</i>	Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.
<i>PH04</i>	Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.
<i>PH05</i>	Вільно спілкуватися державною та іноземною / іноземними мовами усно і письмово з професійних питань.
<i>PH06</i>	Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.
<i>PH07</i>	Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.
<i>PH08</i>	Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.
<i>PH09</i>	Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.
<i>PH10</i>	Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.
<i>PH11</i>	Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.
<i>PH12</i>	Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.
<i>PH13</i>	Вміти проводити дослідження та робити прогноз щодо розвитку суспільних процесів з урахуванням регіональної специфіки.
<i>PH14</i>	Виступати організатором та виконавцем проектів соціального спрямування

Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання.

Освітня програма передбачає студентоцентроване та проблемно-орієнтоване навчання. Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою студента. Практична підготовка передбачає проходження чотирьох видів навчальної та виробничої практик.

Б) Система оцінювання:

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється в умовах кредитно-модульної організації освітнього процесу за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЄКТС (ECTS) та національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Підсумковий контроль здійснюється за допомогою проведення екзаменів, заліків, диференційованих заліків (для оцінювання якості виконання та захисту курсових робіт та звітів з практики).

Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі усних та письмових опитувань, виконання модульних контрольних робіт, проходження тестувань, підготовки та захисту презентацій, реферативних й соціологічних досліджень.

Підсумкова атестація здійснюється шляхом проведення публічного захисту кваліфікаційної роботи

Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра із соціології становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибірконості наведено у Таблиці 1.

Таблиця 1.

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибірконості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	54 (24%)	39	15
Професійна підготовка	186 (76%)	141	45
Усього для ступеня бакалавра	240 (100%)	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

Таблиця 2.

Перелік компонентів ОПП

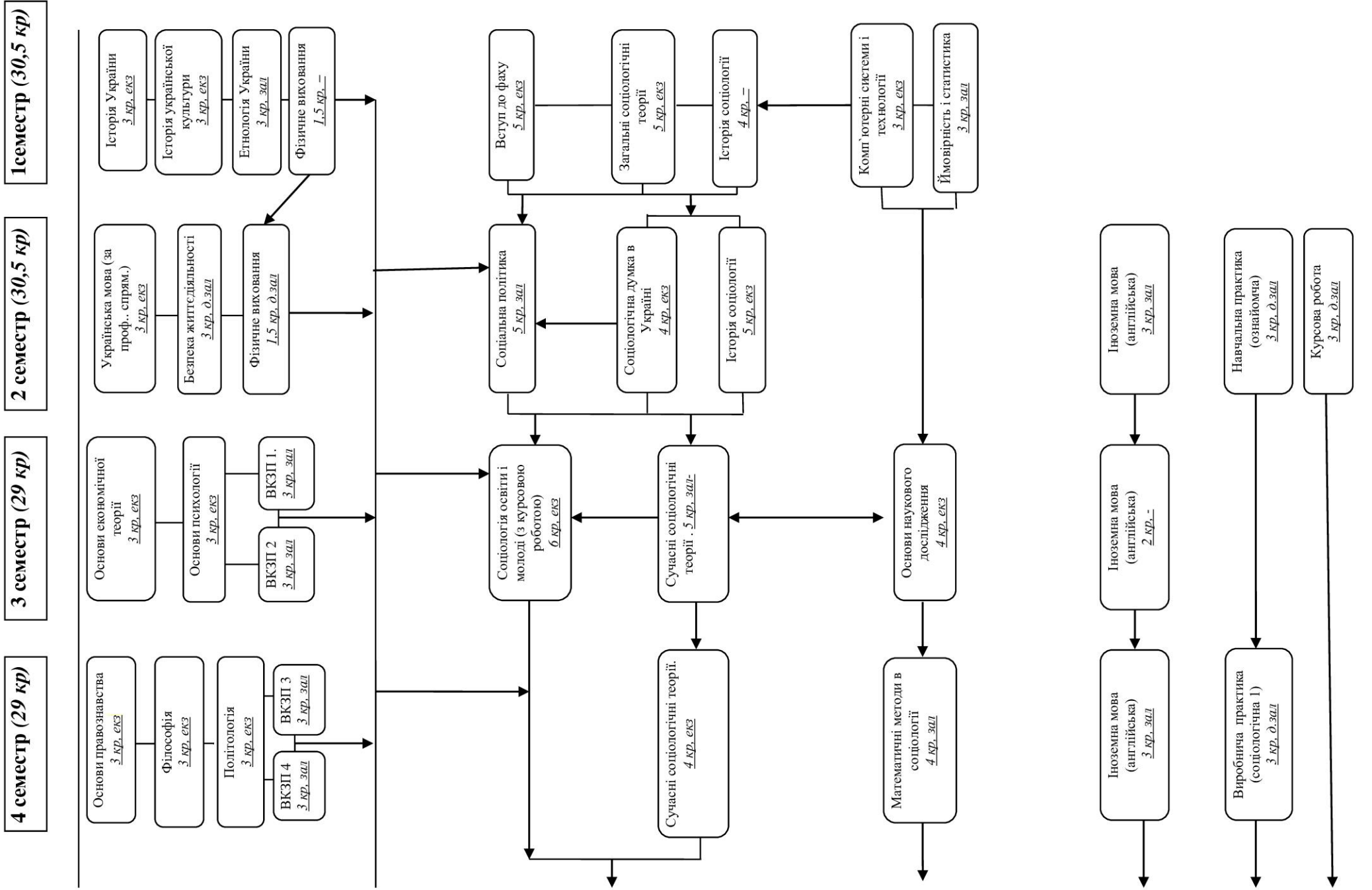
Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ОК 1.	НДЗП 1.1.1.	Історія України	3	екзамен
ОК 2.	НДЗП 1.1.2.	Історія української культури	3	екзамен
ОК 3.	НДЗП 1.1.3.	Комп'ютерні системи та технології	3	екзамен
ОК 4.	НДЗП 1.1.4	Етнологія України	3	залік
ОК 5.	НДЗП 1.1.5	Ймовірність і статистика	3	залік
ОК 6.	НДЗП 1.1.6.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен

ОК 7.	НДЗП 1.1.7.	Фізичне виховання	3	диф. залік
ОК 8.	НДЗП 1.1.8.	Безпека життєдіяльності	3	диф. залік
ОК 9.	НДЗП 1.1.9.	Основи економічної теорії	3	екзамен
ОК 10.	НДЗП 1.1.10.	Основи психології	3	екзамен
ОК 11.	НДЗП 1.1.11.	Політологія	3	екзамен
ОК 12.	НДЗП 1.1.12.	Основи правознавства	3	екзамен
ОК 13.	НДЗП 1.1.13.	Філософія	3	екзамен
Дисципліни професійної підготовки				
ОК 14.	НДПП 1.2.1.	Вступ до фаху	5	екзамен
ОК 15.	НДПП 1.2.2.	Загальні соціологічні теорії	5	екзамен
ОК 16.	НДПП 1.2.3.	Історія соціології	9	екзамен
ОК 17.	НДПП 1.2.4.	Соціологічна думка в Україні	4	екзамен
ОК 18.	НДПП 1.2.5.	Соціальна політика	5	залік
ОК 19.	НДПП 1.2.6.	Іноземна мова (англійська)	16	залік, екзамен
ОК 20.	НДПП 1.2.7.	Соціологія освіти і молоді (з курсовою роботою)	6	екзамен
ОК 21.	НДПП 1.2.8.	Основи наукового дослідження	4	екзамен
ОК 22.	НДПП 1.2.9.	Математичні методи в соціології	4	залік
ОК 23.	НДПП 1.2.10.	Сучасні соціологічні теорії	9	залік, екзамен
ОК 24.	НДПП 1.2.11.	Соціологія управління	9	залік, екзамен
ОК 25.	НДПП 1.2.12.	Методи збору та аналізу соціологічних даних	5	екзамен
ОК 26.	НДПП 1.2.13.	Обробка соціологічних даних засобами інформаційних технологій	3	залік
ОК 27.	НДПП 1.2.14.	Друга іноземна мова	9	залік, екзамен
ОК 28.	НДПП 1.2.15.	Соціальна структура суспільства	5	залік
ОК 29.	НДПП 1.2.16.	Соціологія міжнародних відносин	5	екзамен
ОК 30.	НДПП 1.2.17.	Методологія та програмування соціологічних досліджень	5	екзамен
ОК 31.	НДПП 1.2.18.	Соціологія масової комунікації	5	екзамен
ОК 32.	НДПП 1.2.19.	Методика викладання соціології	4	екзамен
ОК 33.	НДПП 1.2.20.	Курсові роботи	6	диф. залік, диф. залік
ОК 34.	НДПП 1.2.21.	Виконання кваліфікаційної роботи	6	
ОК 35.	НДПП 1.2.22.	Навчальна практика (ознайомча)	3	диф. залік
ОК 36.	НДПП 1.2.23.	Виробнича практика (соціологічна 1)	3	диф. залік
ОК 37.	НДПП 1.2.24.	Виробнича практика (соціологічна 2)	3	диф. залік
ОК 38.	НДПП 1.2.25.	Виробнича практика (комплексна)	3	диф. залік
Усього обов'язкові компоненти			180	
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.	ВДЗП 2.1.1.	Дисципліна за вибором 1.	3	залік
ВК 2.	ВДЗП 2.1.2.	Дисципліна за вибором 2.	3	залік
ВК 3.	ВДЗП 2.1.3.	Дисципліна за вибором 3.	3	залік

ВК 4.	ВДЗП 2.1.4.	Дисципліна за вибором 4.	3	залік
ВК 5.	ВДЗП 2.1.5.	Дисципліна за вибором 5.	3	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВК 6.	ВДПП 2.2.1.	Дисципліна за вибором 1.	5	екзамен
ВК 7.	ВДПП 2.2.2.	Дисципліна за вибором 2.	5	екзамен
ВК 8.	ВДПП 2.2.3.	Дисципліна за вибором 3.	5	залік
ВК 9.	ВДПП 2.2.4.	Дисципліна за вибором 4.	5	екзамен
ВК 10.	ВДПП 2.2.5.	Дисципліна за вибором 5.	5	екзамен
ВК 11.	ВДПП 2.2.6.	Дисципліна за вибором 6.	5	залік
ВК 12.	ВДПП 2.2.7.	Дисципліна за вибором 7.	5	залік
ВК 13.	ВДПП 2.2.8.	Дисципліна за вибором 8.	5	залік
ВК 14.	ВДПП 2.2.9.	Дисципліна за вибором 9.	5	залік
Усього вибіркві компоненти			60	
Разом			240	

Логічна послідовність вивчення компонент освітньої програми представлено у вигляді структурно-логічної схеми (Таблиця 3).

Структурно-логічна схема підготовки

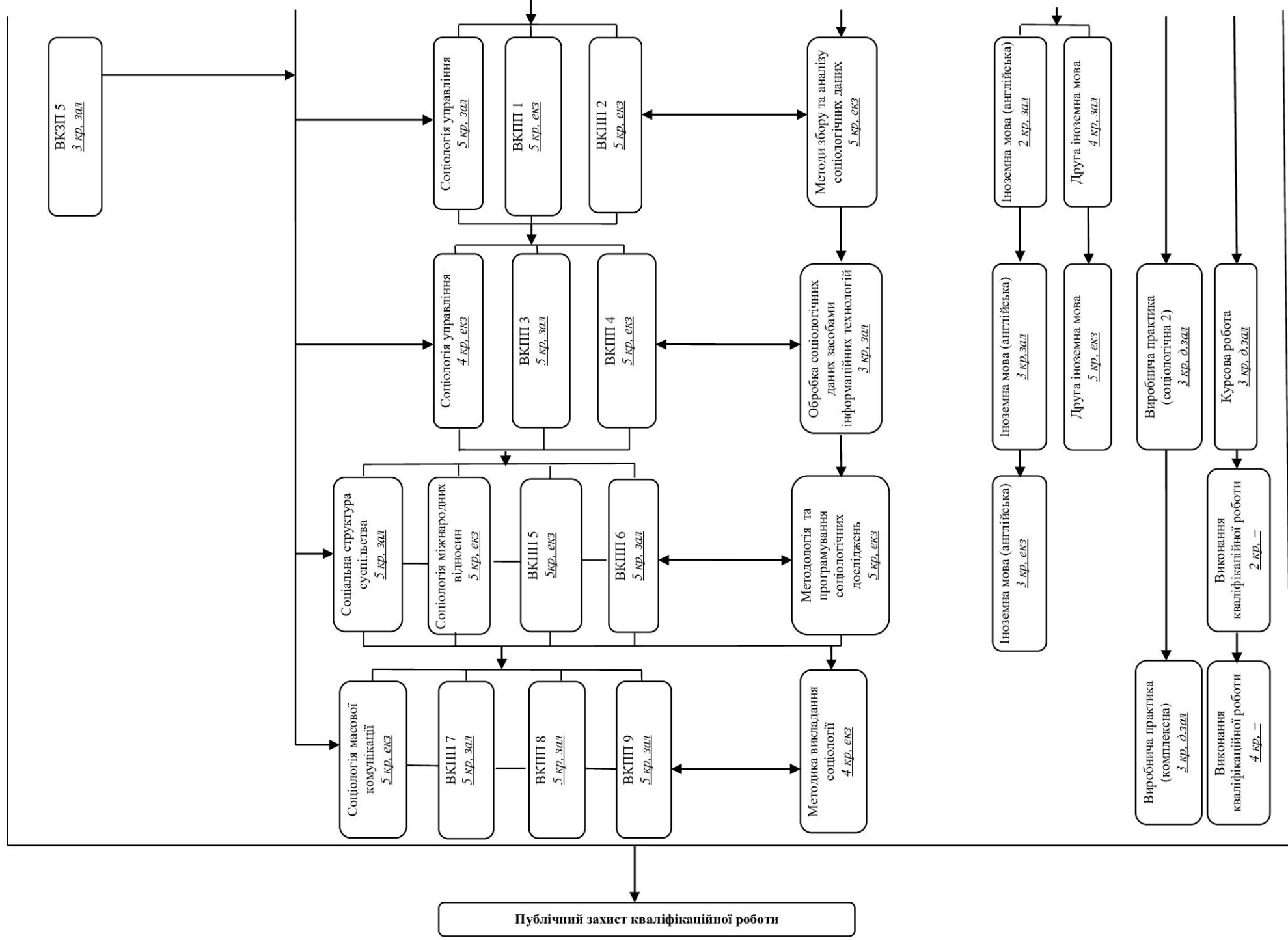

8 семестр (31 кр)

7 семестр (30 кр)

6 семестр (31 кр)

5 семестр (29 кр)

Відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів Національної рамки кваліфікацій представлено у вигляді матриці в Таблиці 4.

Таблиця 4.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей / результатів навчання дескрипторам НРК (бакалавр соціології 7-го рівня НРК)				
Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Концептуальні наукові та практичні знання. Зн2 Критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.	Уміння/навички Ум1 Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації. К2 Збір, інтерпретація та застосування даних. К3 Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово.	Відповідальність та автономія АВ1 Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами. АВ2 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах. АВ3 Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. АВ4 Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп. АВ5 Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.
Загальні компетентності				
ЗК01	Зн1			АВ13
ЗК02	Зн1		К3	
ЗК03	Зн2		К1	АВ1
ЗК04	Зн2			АВ2
ЗК05		Ум1	К1, К3	
ЗК06		Ум1		АВ4
ЗК07		Ум1	К2, К3	
ЗК08		Ум1	К2	АВ5
ЗК09	Зн1	Ум1	К1	
ЗК10	Зн2	Ум1		
ЗК11	Зн1			АВ2, АВ3
ЗК12	Зн1			АВ5
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	Зн1,		К3	
СК02	Зн1, Зн2			АВ3
СК03	Зн2	Ум1		АВ3
СК04	Зн1, Зн2	Ум1	К2	
СК05	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1, АВ4
СК06	Зн2	Ум1		АВ1, АВ3
СК07		Ум1	К1, К3	АВ2
СК08				АВ2, АВ3

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у вигляді матриці в Таблиці 5, рядки якої містять результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (ЗК та СК), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою

Таблиця 5.

Програмні результати навчання / навчальна дисципліна	Компетентності																						
	Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.																						
	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності									
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10
<i>РН 1</i> / ОК 14, ОК 15, ОК 16, ОК 17, ОК 21, ОК 30, ОК 32, ОК 33, ОК 34, ОК 35, ОК 36, ОК 37, ОК 38	+				+				+						+						+		
<i>РН 2</i> / ОК 1, ОК 2, ОК 4, ОК 9, ОК 13, ОК 14, ОК 15, ОК 16, ОК 17, ОК 22, ОК 23, ОК 33, ОК 34	+				+				+							+	+						
<i>РН 3</i> / ОК 14, ОК 15, ОК 16, ОК 17, ОК 18, ОК 20, ОК 21, ОК 22, ОК 23, ОК 28, ОК 29, ОК 31, ОК 33, ОК 34	+	+										+					+	+	+				+
<i>РН 4</i> / ОК 1, ОК 2, ОК 4, ОК 7, ОК 8, ОК 9, ОК 10, ОК 11, ОК 12, ОК 13, ОК 14, ОК 15, ОК 16, ОК 17, ОК 18, ОК 20, ОК 24, ОК 28, ОК 29, ОК 31, ОК 32, ОК 33, ОК	+				+								+					+	+	+			+

34																					
PH 5 / OK 6, OK 19, OK 27, OK 33, OK 34		+			+			+					+		+					+	
PH 6 / OK 3, OK 6, OK 7, OK 8, OK 10, OK 11, OK 12, OK 19, OK 22, OK 24, OK 27, OK 31, OK 32, OK 33, OK 34, OK 36, OK 38				+	+	+		+											+		+
PH 7 / OK 3, OK 5, OK 7, OK 26, OK 30, OK 33, OK 34, OK 36, OK 37, OK 38		+							+				+		+				+		
PH 8 / OK 1, OK 5, OK 6, OK 13, OK 18, OK 20, OK 21, OK 23, OK 29, OK 31, OK 32, OK 33, OK 34	+				+				+		+					+	+		+		+
PH 9 / OK 30, OK 33, OK 34, OK 35, OK 36, OK 37, OK 38,	+						+			+	+					+			+		
PH 10 / OK 5, OK 20, OK 21, OK 22, OK 23, OK 25, OK 26, OK 30, OK 33, OK 34, OK 35, OK 36, OK 37, OK 38	+							+					+	+				+	+	+	
PH 11 / OK 3, OK 5, OK 6, OK 13, OK 19, OK 20, OK 21, OK 23, OK 27, OK 30, OK 32, OK 33, OK 34, OK 35, OK 36, OK 37, OK 38		+						+											+	+	+
PH 12 / OK 14, OK 33, OK 34, OK 35, OK 36, OK 37, OK 38												+	+					+			+
PH 13 / OK 1, OK 2, OK 3, OK	+	+					+											+			

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти.

IX Інформація щодо моніторингу ОП

Моніторинг та перегляд освітньої програми здійснюється відповідно до «Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті».

ОП «Соціологія» розроблено відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 Соціологія за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (наказ МОН № 371 від 04.03.2020 р.).

Гарант ОП

Б.В. Слющинський

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни загальної підготовки

ОКЗП 1.1.1. Історія України

Метою вивчення курсу: є формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання курсу: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму, почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань, вивчення історичного процесу за принципом історизму, об'єктивності та науковості, формування нового історичного мислення шляхом співставлення полярних точок зору і різних фактів, розвинення вміння аналізувати історичний матеріал, робити ґрунтовні висновки, використовуючи різні типи історичних джерел, навчити розрізняти історичний факт від історичного міфу, викривати стереотипи, упередженість, необ'єктивність, розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ, толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії, розглядати історію України у європейському та світовому контекстах, формувати національну самобутність і почуття патріотизму.

Змістовні модулі:

1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ ст.
2. Українські землі у першій половині ХХ ст.
3. Україна у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

ОКЗП 1.1.2. Історія української культури

Метою вивчення курсу: є формування у студентів системи знань про унікальність української культури, її роль та місце в світовому культурному просторі.

Завдання курсу: формування у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діахронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу, оцінити історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістовні модулі:

1. Концептуальні засади вивчення української культури.
2. Етапи формування та розвитку української культури.
3. Українська культура в умовах євроінтеграції.

ОКЗП 1.1.3. Комп'ютерні системи та технології

Метою вивчення курсу: є формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем (основні роботи із забезпечення життєвого циклу документу; пошук, обробка, надання, передавання інформації; використання основних сервісів мережі Інтернет, в тому числі соціальних мереж);

ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання курсу: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж; освоєння методик і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.
2. Технології обробки та захисту інформації.
3. Мережеві технології.

ОКЗП 1.1.4. Етнологія України

Метою вивчення курсу: є розглянути проблеми етногенезу, етніміки та головні етапи формування українського етносу; визначити особливості формування та розвитку етнічної історії українського народу; ознайомити студентів із загальними етнологічними поняттями, специфічними термінами щодо походження та етнічної історії українського народу, його традиційної побутової культури, психології, мови, які яскраво засвідчують самотність та окремішність українців.

Завдання курсу: вивчити теоретико-методологічні аспекти етнології та історію її розвитку в Україні; проаналізувати етногенез та визначити особливості етнічної історії українського народу; окреслити етнічну самотність матеріальної культури українців; розглянути громадсько-сімейний побут, родинні обряди та звичаї; ознайомити зі святами народного календаря; охарактеризувати етнічний склад населення України (формування та розвиток народів і етнічних груп, виразні характеристики їх культурно-побутових традицій).

Змістовні модулі:

1. Етнологія України: загальна характеристика, джерела, історія етнологічної думки. Етногенез та етніміка українського етносу
2. Етнологія традиційної (народної) культури. Українська етнічність у часі та просторі, етнічний склад населення та міжетнічні зв'язки

ОКПП 1.1.5. Ймовірність і статистика

Метою вивчення курсу: є формування базових знань з основ застосування ймовірно – статистичного апарата для розв'язування теоретичних і практичних задач.

Завдання курсу: формування у студентів системи математичних знань, необхідних для побудови ймовірних моделей явищ, уміння відображати та аналізувати результати експериментів та спостережень.

Змістовні модулі:

1. Випадкові події.
2. Випадкові величини.
3. Елементи математичної статистики.

ОКЗП 1.1.6. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Метою вивчення курсу: є сформулювати національно-мовну особистість, ознайомити студентів з нормами сучасної української мови у професійному спілкуванні, з основними вимогами до складання та оформлення професійних документів, навчити їх професійного мовлення, збагатити словник термінологічною, фаховою лексикою; підвищити загальномовний рівень майбутніх фахівців, формувати практичні навички ділового усного і писемного спілкування в колективі, розвивати комунікативні здібності.

Завдання курсу: підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; поглиблення й розширення знань з основних розділів української мови; підвищення рівня мовленнєвої культури студентів, зокрема у професійному спілкуванні; відновлення й закріплення орфографічних і пунктуаційних навичок; оволодіння необхідними орфоепічними, граматичними, лексичними та стилістичними нормами; обґрунтування поняття культури мови професійного спілкування, що охоплює усі мовні рівні - фонетичний, лексичний, граматичний, стилістичний тощо; виховання «мовного чуття», заґрунтованого на знанні мовних норм.

Змістовні модулі:

1. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.
2. Професійна комунікація.
3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

ОКЗП 1.1.7. Фізичне виховання

Метою вивчення курсу є формування всебічно розвинених особистостей, підготовка студентів до високоякісної праці за обраних фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання курсу: є збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності, виховання у студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення, оволодіння системною спеціальних знань з основ теорії і методики, організації фізичного виховання, набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування спорту, формування життєво важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей.

Змістовні модулі:

1. Легка атлетика.
2. Спортивні ігри.
3. Атлетизм.
4. Гімнастика.
5. Загальна фізична підготовка
6. Атлетизм.

ОКЗП 1.1.8. Безпека життєдіяльності

Метою вивчення курсу: є набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку; формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу; надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання курсу: опанувати знання, вміння та навички вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки

персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпеченням гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків; набуття студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Безпека у надзвичайних ситуаціях.
2. Загальна підготовка та профільна підготовка з питань цивільного захисту.
3. Загальні питання охорони праці. Основи виробничої безпеки.

ОКЗП 1.1.9. Основи економічної теорії

Метою вивчення курсу: є набуття ґрунтовних економічних знань, формування логіки економічного мислення і економічної культури, навчання базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів.

Завдання курсу: набуття навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків, формування агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем; формування вмій загального аналізу основних економічних подій у своїй країні та за її межами, пошуку й використання інформації, необхідної для орієнтування в основних поточних проблемах економіки.

Змістовні модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку.
2. Теоретичні основи мікроекономіки.
3. Теоретичні основи макроекономіки. Закономірності розвитку світового господарства.

ОКЗП 1.1.10. Основи психології

Метою вивчення курсу: є формування цілісної, послідовної системи знань про загальні закономірності, механізми становлення психічних пізнавальних процесів, психічний розвиток особистості, утворення та функціонування соціально-психологічних явищ.

Завдання курсу: виявлення значущості основ психології для майбутнього професіонала в будь-якій професійній діяльності; ознайомлення студентів з основними категоріями психологічної науки; формування знань про сутність та закономірності функціонування й розвитку психіки людини та соціальної групи, особливості окремих індивідуально-психологічних й соціально-психологічних явищ та процесів; створення можливості використання набутих психологічних знань в організації взаємостосунків з іншими суб'єктами та в майбутній професійній діяльності студента.

Змістові модулі:

1. Вступ до психології
2. Психологія пізнання
3. Проблеми особистості в психології.

ОКЗП 1.1.11. Політологія

Метою вивчення курсу: формування у студентів цілісних уявлень про зародження та розвиток політологічного знання, а також про сучасні політичні проблеми світу,

людини та суспільства; підвести до розуміння необхідності політичних знань для будь-якої людини в умовах сучасної цивілізації, їх важливості для життєдіяльності суспільства, пов'язаної питаннями влади, функціонуванням політичних систем, політичних інститутів і процесів.

Завдання курсу: вивчення сутності політики як явища; засвоєння основних термінів що притаманні політичній практиці та теорії; розуміння студентами системності політичного життя; з'ясування сутності політичної культури та її місця в політичній реальності та роль в аналізі суспільно-політичних процесів; визначення партійної системи та складових що її формують і детермінують її трансформації; з'ясування сутності людської спільноти, їх типів та ролі в політичному житті; визначити співвідношення таких явищ як етнічна група та нація; сформулювати уявлення про взаємний вплив внутрішньої та зовнішньої політики держави та її можливості в умовах глобалізації і регіоналізації; формування оціночної бази щодо сучасного стану політичної теорії та практики; матеріал курсу має сприяти процесові професійної деформації свідомості майбутнього фахівця; допомогти розвинути навички самостійного аналізу політичних процесів, навчити адекватно орієнтуватися в політичному житті; розвивати політичне мислення і навик політологічної рефлексії; концентрувати увагу на найбільш актуальних для українських умов політичні проблеми.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні та історичні основи політичної науки. Політичні процеси та інститути.

ОКЗП 1.1. 12. Основи правознавства

Метою вивчення курсу: є набуття студентами ґрунтовних знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання курсу: є вивчення теорії правознавства; закономірностей та специфіки розвитку держави та права; основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина; ознайомлення з базовими положеннями основних галузей права України та їх застосуванням у практичних завданнях; ознайомлення студентів із перспективами розвитку правової системи України у зв'язку із євроінтеграційними процесами.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади держави та права.
2. Галузі права України.

ОКЗП 1.1.13. Філософія

Метою вивчення курсу: є поглиблення і систематизація знань з дисциплін гуманітарної підготовки, формування наукового світогляду, філософської культури мислення та пізнання, формування стійкого світогляду, правильного сприйняття сучасних проблем розвитку суспільства, людського буття, духовної культури.

Завдання курсу: формування навичок науково-філософського аналізу, духовного самовдосконалення, свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології і знань, виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність, патріотизм, виховання активної життєвої позиції.

Змістовні модулі:

1. Онтологія, гносеологія. Філософія людини і суспільства.
2. Історія філософії. Сучасна світова філософія.

ОКПП 1.2.1. Вступ до фаху

Метою вивчення курсу: є формування у студентів сучасних знань та уявлень щодо основних напрямків теоретичних та емпіричних досліджень соціологічної науки; предмет, об'єкт, методи, функції і структурні рівні соціологічного знання; спільне і відмінне між соціологією та іншими соціогуманітарними науками, етапи розвитку та головні персоналії світової та вітчизняної соціології; чинники та механізми інституціоналізації соціології в Україні та світі в цілому; професійні якості соціолога, професійну етику соціологічної діяльності.

Завдання курсу: визначення предметного поля та категоріального апарату соціології як науки; формування початкових здібностей щодо організації та проведення соціологічного дослідження; аналіз сучасного стану, проблеми та перспективи, професіоналізації соціологічної діяльності в Україні тощо.

Змістовні модулі:

1. Соціологія як наука про суспільство.
2. Соціологія як професійна діяльність.

ОКПП 1.2.2. Загальні соціологічні теорії

Метою вивчення курсу: є формування у студентів знань щодо суті та специфіки основних рівнів теоретичного аналізу соціальної дійсності, методологічних засад соціологічного пізнання соціальних явищ та процесів, концепцій соціального розвитку. Вона концентрує основну увагу на вивченні фундаментальних наукових проблем, пов'язаних з формуванням знання про соціальну дійсність, описом, поясненням і розумінням процесів соціального розвитку; дає уявлення про суспільство як цілісний організм, систему його соціальних зв'язків; розробляє концептуальні основи соціології, методології та методів соціологічного дослідження.

Завдання курсу: поглибити розуміння студентами суті соціологічних понять та категорій; сформувати навички проведення аналізу, порівняння, систематизації різних теоретичних підходів щодо вивчення соціальної дійсності; сприяти розвитку соціологічного мислення при вивченні явищ та процесів, які відбуваються в суспільстві.

Змістовні модулі:

1. Основні поняття соціології
2. Багатоманіття соціальних зв'язків.

ОКПП 1.2.3. Історія соціології

Метою вивчення курсу: полягає у формуванні у студентів знань щодо основних напрямків і школах в історії соціології, вивченні студентами ключових ідей та концепцій класичної соціологічної теорії, усвідомленні ними аналітичного потенціалу соціологічної думки. Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студентів соціологічної уяви, поглибити знання про історичний розвиток поглядів на суспільні явища та процеси, про місце людини в соціальній організації, механізми та умов ефективної соціалізації. Засвоєння матеріалу курсу сприятиме опануванню студентами законів та особливості розвитку соціологічних теорій, логіки пізнавального процесу, становленню наукового стилю мислення.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з розвитком соціологічної думки від античності до середини XIX ст. та теоретичною соціологічною спадщиною XIX–XX ст.; оволодіння загальною логікою соціологічної теорії, вироблення умінь формулювати теоретичні моделі для вирішення наукових і навчальних проблем, виконання науково-дослідницьких завдань.

Змістовні модулі:

1. Класичний етап розвитку соціології XIX ст. - початку XX ст.

2.Сучасний етап розвитку соціології ХХ-ХХІ .ст.

ОКПП 1.2.4. Соціологічна думка в Україні

Метою вивчення курсу: є формування системи знань про виникнення та основні етапи розвитку соціологічної думки в Україні, набуття комплексних уявлень щодо основних соціологічних теорій в українській соціології з моменту її виникнення і до наших часів, особливостей прикладних досліджень українських соціологів.

Завдання курсу: ознайомити студентів з основними теоріями та концепціями української соціології, етапами розвитку української соціологічної думки; дати комплексне уявлення про специфіку зародження соціологічного знання та особливості розвитку протосоціологічної думки на території України; проаналізувати процес формування української академічної соціології у кінці 19 – на початку 20 століття; дослідити особливості розвитку української соціології у 20 столітті: в еміграції та в умовах радянської влади; визначити характерні риси розвитку української соціологічної думки після здобуття Україною незалежності; проаналізувати основні проблеми та перспективи розвитку соціології на сучасному етапі.

Змістовні модулі:

1. Протосоціологічна думка в Україні
2. Формування української соціології у 2 половині 19 – 80-ті роки 20 століття
3. Українська соціологія у 90-ті роки 20 – на початку 21 століття

ОКПП 1.2.5. Соціальна політика

Мета вивчення курсу: є ознайомлення студентів з сучасними вітчизняними й світовими теоріями та практичними основами соціальної політики; з структурою, принципами, методами та основними моделями соціальної політики; з сутністю соціальної політики в Україні та основним напрямком її реалізації.

Завдання курсу: окреслити теоретичні основи формування та реалізації соціальної політики; дати визначення основним понятійним категоріям «соціальна політика», «соціальні нормативи», «соціальні гарантії», «соціальні стандарти», «соціальний захист» «соціальне забезпечення» «соціальне страхування»; проаналізувати історію виникнення та етапи розвитку соціальної політики; дослідити організаційно-правову структуру соціальної політики; визначити особливості розвитку соціальної політики в Україні; виділити особливості поняття соціального захисту населення; проаналізувати державну політику на ринку праці; визначити джерела та напрямки фінансування соціальної політики; охарактеризувати основні складові соціального страхування та соціальної допомоги; дослідити соціальні відносини як об'єкт соціальної політики.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи соціальної політики
2. Соціальний захист як ключова складова соціальної політики

ОКПП 1.2.6. Іноземна мова (англійська)

Метою вивчення курсу: є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій для забезпечення ефективного іншомовного спілкування, та розвитку здатності реалізовувати вміння і навички в академічній, професійній, науковій, та соціально-громадянських сферах комунікації, що дозволить вільно і впевнено використовувати іноземну мову (англійську) на рівні бакалавра та компетентного фахівця згідно із Загальноєвропейськими рівнями мовної освіти.

Завдання курсу: полягають в удосконаленні знань, навичок і вмінь з англійської мови, набутих протягом навчання у ЗНЗ у різних видах мовленнєвої діяльності й подальшому системному засвоєнні лексики й граматики англійської мови: удосконалення вмінь та навичок діалогічного та монологічного мовлення на професійно

орієнтовані теми; техніки читання і розуміння того, що читається; аудіювання; письма; роботи з варіативними текстами за загальними та професійними тематиками; збагачення словникового запасу; вивчення професійної лексики; оволодіння знаннями про культуру, історію та традиції, а також про професійно зорієнтовану сферу життя Великобританії та США.

Змістовні модулі

1. Hello! Nice to meet you.
2. Work done, have your fun
3. Youth is full of pleasure
4. Life is no bed of roses
5. Home sweet home
6. So many countries, so many custom
7. Company structure
8. Change
9. Employment

ОКПП 1.2.7. Соціологія освіти і молоді (з курсовою роботою)

Метою вивчення курсу: є формування у студентів поглибленого, практико-орієнтованого уявлення щодо застосування соціологічного підходу до дослідження проблем освіти і молоді, подальший розвиток їх професійної компетентності.

Завдання курсу: розкриття та аналіз основних проблем соціології освіти і молоді, що мають теоретичне та практичне значення для розвитку суспільства; висвітлення основних етапів становлення та розвитку соціології освіти і молоді, які відображають етапи зміни та удосконалення соціальної науки; поглиблення уявлень студентів про співучасть освіти в соціальних змінах, в структурній і функційній перебудові суспільства; висвітлення методологічних принципів соціології освіти і молоді, їх взаємозв'язок із методами соціологічних досліджень.

Змістовні модулі:

1. Освіта як соціальний інститут.
2. Молодь як предмет вивчення соціології.

ОКПП 1.2.8. Основи наукового дослідження

Метою вивчення курсу: є ознайомлення з методологічними засадами організації та проведення наукового дослідження.

Завдання курсу: формування наукового світогляду; оволодіння методами наукового дослідження; прищеплення студентам умінь та навичок самостійної науководослідницької діяльності; розширення наукової ерудиції майбутнього фахівця.

Змістовні модулі:

1. Наука та її методологія
2. Організація та проведення наукового дослідження
3. Наукове дослідження в соціології

ОКПП 1.2.9. Математичні методи в соціології

Метою вивчення курсу: є формування базових знань з основними поняттями математичної статистики в соціології; розкриття закономірностей відбору відповідних методів математичної обробки в залежності від гіпотези; формування у студентів навичок самостійного проведення математичної обробки результатів соціологічного дослідження.

Завдання курсу: опанування предмет та об'єкт математичної статистики в соціології; формувати вміння користуватися методами статистичної обробки даних;

формувати уміння будувати обробку результатів дослідження з урахуванням специфіки шкал.

Змістовні модулі:

1. Статистичне оцінювання та статистична гіпотеза
2. Кореляційний аналіз

ОКПП 1.2.10. Сучасні соціологічні теорії

Метою вивчення курсу: є формування у здобувачів вищої освіти комплексного уявлення про особливості соціологічних теорій сучасності, закономірності соціального розвитку та особливості соціальних змін в сучасних умовах.

Завдання курсу: ознайомлення з ключовими понятійними категоріями сучасних соціологічних теорій та основами соціологічного мислення; вивчення основних течій та напрямків соціології від другої половини ХХ століття до наших днів; формування комплексного уявлення про основні підходи у теоріях соціальних змін та глобалізації; дослідження особливостей впливу глобалізаційних процесів на суспільство; визначення характерних рис «соціальних рухів» та «соціальних революцій», їх вплив на суспільний розвиток; формування навиків визначати особливості розвитку сучасних суспільств та робити прогнози.

Змістовні модулі:

1. Сучасні соціологічні теорії: особливості становлення
2. Сучасна та пост сучасна соціологічна теорія
3. Теорії соціальних змін та глобалізації
4. Сучасне суспільство в контексті соціальних змін

ОКПП 1.2.11. Соціологія управління

Метою вивчення курсу: є формування у студентів системних уявлень про управління як соціальний феномен і ключовий чинник упорядкування суспільного життя.

Завдання курсу: ознайомити студентів з основними теоріями та концепціями соціології управління; засвоїти основні категорії, поняття та терміни соціології управління; ознайомити студентів з основними методами соціологічного аналізу; показати студентам взаємозв'язок управління з різноманітними соціальними підсистемами суспільства; прищепити студентам вміння науково аналізувати соціально значущі проблеми в управлінні соціальними процесами, навчити знаходити нестандартні управлінські рішення; виробити вміння знімати суперечності між керівниками та підлеглими.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні основи соціології управління.
2. Управління у різних сферах діяльності соціальної організації.

ОКПП 1.2.12. Методи збору та аналізу соціологічних даних

Метою вивчення курсу: є набуття знань щодо сутності та змісту основних методів збору та аналізу соціологічної інформації, а також знань щодо їхнього місця та ролі у розвитку системи соціологічного знання.

Завдання курсу: надати загальний огляд позитивістської та феноменологічної стратегії емпіричного дослідження, сформуванню у студентів знання суті та особливостей кількісних та «якісних» методів збору соціологічної інформації, навчити студентів обирати метод збору соціологічної інформації відповідно до мети та завдань соціологічного дослідження, навчити студентів розробляти основні шкали вимірювання та формувати інструментарій опитувальних методів, навчити студентів розробляти інструментарій кількісних неопитувальних соціологічних методів збору емпіричної інформації, навчити студентів працювати з «якісними» методами дослідження.

Змістовні модулі:

1. Специфіка емпіричної (прикладної) соціології
2. Кількісні методи збору соціологічної інформації
3. Якісні методи збору соціологічної інформації

ОКПП 1.2.13. Обробка соціологічних даних засобами інформаційних технологій

Метою вивчення курсу: є ознайомлення студентів з пакетами обробки соціологічних даних та можливостями використання сучасного програмного забезпечення в соціологічному дослідженні.

Завдання курсу: набуття студентами практичних навичок обробки та аналізу соціологічної інформації; вивчення позитивних та негативних властивостей різноманітних пакетів обробки соціологічних даних, їх можливостей пакетів та правил роботи; засобів первинної та вторинної комп'ютерної обробки соціологічної інформації; можливостей застосування сучасних інформаційних технологій в соціологічному дослідженні; вміння застосувати комп'ютерні інструменти статистичної обробки в процесі аналізу результатів соціологічних опитувань.

Змістовні модулі:

1. Основи обробки соціологічної інформації
2. Програмне забезпечення професійного спрямування

ОКПП 1.2.14. Друга іноземна мова

Метою вивчення курсу: є оволодіння комплексною системою знань з основ практичної граматики, формування базового лексичного запасу з італійської мови, розвиток практичних навичок усного та писемного мовлення й перекладу, в т. ч. вміння відповідати на питання, вести діалог та монолог за запропонованою темою, вміння розпізнавати на слух та розуміти живу італійську мову. Курс передбачає досягнення рівня А2 згідно з кваліфікаційними рівнями володіння іноземною мовою, визначеними Радою Європи.

Завдання курсу: сформулювати теоретичні знання з основ граматики італійської мови та виробити практичні навички їх застосування; опанувати базову лексику в межах основних комунікативних ситуацій; напрацювати практичні навички сприйняття на слух італійського мовлення, розпізнання й розуміння інформації в межах набутих граматичних та лексичних знань; розвивати навички зв'язного усного та писемного мовлення й перекладу, читання й розуміння текстів.

Змістовні модулі:

1. Практична граматика
2. Практика усного та писемного мовлення
3. Аудіювання

ОКПП 1.2.15. Соціальна структура суспільства

Метою вивчення курсу: є надання глибоких наукових знань про зародження та розвиток соціальної структури суспільства, соціальної нерівності та соціальної мобільності сучасного українського суспільства. Передбачається знайомство з методами і результатами емпіричних досліджень тенденцій, наслідків та вимірів соціальної диференціації і стратифікації, класової, статусної та гендерної нерівності, міжгенераційної та внутрішньогенераційної соціальної мобільності в країнах Західної Європи і США, а також в пострадянських країнах.

Завдання курсу: засвоєння основних понять з кожної теми і вміння вільно ними оперувати під час тематичних дискусій та при виконанні творчих завдань; визначення предметного поля соціальної структури суспільства та її понятійно-категоріального апарату; ознайомлення зі специфікою застосування методів соціологічного аналізу

соціальної структури суспільства; розвиток у студентів навичок самостійного дослідження, аналізу та прогнозування соціального контексту структури суспільства; вміння застосовувати знання у емпіричних дослідженнях

Змістовні модулі:

1. Соціологічні уявлення про соціальну структуру суспільства
2. Соціальна стратифікація суспільства

ОКПП 1.2.16. Соціологія міжнародних відносин

Метою вивчення курсу: є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних та прикладних знань про особливості розвитку сучасної системи міжнародних відносин в умовах процесу їх соціалізації. Особлива увага приділяється аналізу теоретичних основ соціології міжнародних відносин, особливостям розвитку міжнародних відносин на сучасному етапі, місцю України в сучасній системі міжнародних відносин.

Завдання курсу: окреслити теоретичну базу соціології міжнародних відносин; дати визначення основним понятійним категоріям, таким як «система міжнародних відносин», «світова спільнота», «актор міжнародних відносин», «інтеграція», «глобалізація», «регіоналізація», «міжнародна безпека», «міжнародні конфлікти» тощо; охарактеризувати підходи до визначення, типологізації та етапів формування міжнародного порядку; проаналізувати існуючі підходи до визначення акторів та середовища міжнародних відносин; розглянути феномени «міжнародне право» та «міжнародна мораль»; дослідити особливості міжнародних процесів в сучасному світі: інтеграція, глобалізація, регіоналізація; виділити особливості формування системи міжнародної безпеки, підходи до структури загроз; проаналізувати особливості міжнародної співпраці та міжнародних конфліктів; визначити місце України в сучасній системі міжнародних відносин.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади та основні понятійні категорії соціології міжнародних відносин
2. Особливості тенденції розвитку міжнародних відносин на сучасному етапі

ОКПП 1.2.17. Методологія та програмування соціологічних досліджень

Метою вивчення курсу: є ознайомлення студентів з основними логіко-методологічними принципами соціологічного дослідження як виду соціального наукового пізнання, в засвоєнні ними понятійного апарату процесу соціологічного дослідження.

Завдання курсу: формування уявлень про теоретико-методологічні основи соціологічного дослідження, знання і вміння у сфері методики збору первинної соціологічної інформації, знання та вміння обробки і інтерпретації даних.

Змістовні модулі:

1. Методологічні та процесуальні засади програмування соціологічного дослідження.
2. Методико-інструментальне забезпечення збору та реєстрації даних.
3. Аналіз даних: рівень аналізу, процедури та статистичні методи.

ОКПП 1.2.18. Соціологія масової комунікації

Метою вивчення курсу: є оволодіння студентами головним термінологічним апаратом, формування уявлень про фундаментальні положення соціології масової комунікації як специфічної наукової галузі, надання загальних уявлень про специфіку масової комунікації як соціального інституту, її функції та роль в житті суспільства.

Завдання курсу: формування знань про сучасні тенденції розвитку соціології масової комунікації; характеристика масової комунікації як соціального інституту; формування умінь і навичок соціологічного дослідження учасників комунікативного процесу.

Змістовні модулі:

- 1.Масова комунікація та суспільство
- 2.Засоби масової комунікації і держава
- 3.Соціологічні дослідження роботи мас-медіа

ОКПП 1.2.19. Методика викладання соціології

Метою вивчення курсу: є ознайомлення студентів з основами методики викладання соціології, методичними вимогами до викладача та студента, який, вивчаючи соціологію, готується стати фахівцем, навчити його основним методичним прийомам, розкрити перед ним вузлові набутки світового та вітчизняного викладання і вивчення соціології.

Завдання курсу: обґрунтувати базове значення методики у викладанні соціології, актуалізацію потреби в її розробленні; познайомити з об'єктом, предметом, змістом і функціями методики викладання соціології як наукової дисципліни; роз'яснити зміст основоположних дидактичних та педагогічних принципів та специфіку їх задіяння у викладанні соціології; охарактеризувати роль викладача як методиста та студента як суб'єкта навчального процесу; посприяти формуванню методичної свідомості у студентів.

Змістовні модулі:

- 1.Загальні принципи викладання соціології
- 2.Основні форми навчання
- 3.Викладання соціології як творчість